

CATALÀ ORAL

CANVIS EN ELS RITMES DEL CATALÀ ORAL (i II)

R. Victòria Gras

Pel que fa a la distribució anòmala de neutres, corrent en el català d'adquisició recent, en aquesta manera de parlar: a) esdevenen àtones preposicions tòniques, formes verbals, les síl.labes tòniques de les paraules compostes i dels adverbis en *-ment*; una seqüència com *cap allà* es converteix en capellà, avingut i ha vingut es neutralitzen —independentment de les zones dialectals on sigui així, en el cas de l'auxiliar *haver*—.

No cal dir que les formes auxiliars de *van* dir, *va* fer...es fan àtones.

No sobra de recordar que en castellà totes les formes verbals són tòniques i que també hi ha accents secundaris en les paraules compostes i en els adverbis en *-ment*. En castellà, tanmateix, el pas de la tonicitat a l'atonicitat no suposa un canvi de timbre tant important com en català. Cas b) Esdevé «tònica» mitjançant un accent impropï que la separa de la resta del mot, la primera síl.laba de les àtones, tan si hi ha escrita *a* com *e*, s'hi pronuncia *a*, més clarament en la síl.laba inicial. Fixem-nos com es realitzen en zones bilingües paraules com; *senyor, feliç, arnat, altar, senyora, anada, estaria, passarem, passarà ...*

Aquest fenomen es compleix i no pensem que s'ha de relacionar amb l'obertura del nord-occidental en la síl.laba inicial de paraules que hi tenen escrita *e* pronunciada *a*, sinó amb un fenomen molt més ampli; amb la major i menor *tensió* que duen les síl.labes àtones en les diferents llengües romàniques. El francès és una bona mostra de la *no importància* de les àtones i de la preponderància de la tònica (H.Lausberg). La *importància* donada a les síl.labes que precedeixen la tònica és tanta, en el tipus de català castellanitzat al qual ens referim, que arriba a establir

separacions. El que el francès fa de «buidar» les síl·labes àtones és el contrari del que assenyalem, que és el fet d'«omplir-les», agafant un accent que desencadena alteracions en el ritme del conjunt.

És necessari que les regles del comportament oral del dialecte oriental i de l'occidental es difonguin pel que fa als punts comentats. Creiem que no ens hem d'exposar a cap mena de dubte sobre el que és dialectologia catalana o no. La confusió que demostren els qui parlen en públic o per al públic no ha de trobar cap punt fals de suport ni cap orientació no s'ha de seguir.

CATALÀ PARLAT

Maria Molins (Barcelona)

Doncs, sí, em fa il·lusió el títol, ja que així anomenàvem unes classes de català per a no-catalano-parlants quan vaig començar a ensenyar-ne. Però de vegades els títols... I és que penso que amb aquest tan bonic de NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA ens hem oblidat de moltes coses. Què hem de fer per normalitzar una llengua sinó parlar-la? Ah! i parlar-la tan bé com puguem. Per això (i suposo que no vaig llegir massa de premsa) em va deixar palplantada veure uns titulars a la premsa, en els quals semblava que ens donessin permís per a anar a comprar en català i que el botiguer o dependents/tes ens havien d'entendre. Jo he anat a comprar sempre en català i no he tingut cap problema. I dic, sempre, parlant de molts anys enrere. Fins i tot podria contar alguna anècdota que ara no ve al cas.

I tornant a la normalització, no acabo d'entendre com després de tants anys encara no hem pogut «normalitzar» moltes coses. No tornaré pas a repetir tot allò que persones més autoritzades que jo posen en relleu en els defectes del català oral en aquesta mateixa revista. Abans, calia corregir als alumnes de parla catalana calia els barbarismes, les formes